

Hørings svar fra FN-forbundet vedr.  
Danmarks nye udviklingspolitiske og humanitære  
strategi, Verden 2030. #voresDKaid

København den 5. august 2016 REV

Tak for udkastet til ny udviklingspolitisk og humanitær strategi. Der er mange gode ting at bygge videre på.

Vi bifalder, at det danske udviklingsamarbejde skal bidrage til at realisere FN's Verdensmål mod en verden i balance uden ekstrem fattigdom og i bæredygtig vækst og udvikling. Med målene er vi kommet et stort skridt videre mod global bæredygtighed – fra FN's Brundtlandkommission og FN's Miljø- og udviklingskonference i 1992, over FN's 2015 Mål (Millennium Development Goals), til nu Verdensmålene for Bæredygtig Udvikling (Sustainable Development Goals), der inkluderer miljø, udvikling, menneskerettigheder samt fred og konfliktløsning. Målene er rettet mod både i-lande og udviklingslande, og kræver en samlet opfyldelse for at blive en succes.

Vi er glade for, at det allerede på side 1 slås fast, at Danmark bl.a. skal fremme en regelbaseret international orden, og de principper, værdier og menneskerettigheder, som vort eget åbne, demokratiske samfund hviler på. Det betyder, at vi skal overholde de konventioner, vi selv har været med til at skabe, herunder særligt FN's verdenserklæring om menneskerettigheder. FN's Menneskerettighedsråds evalueringsmekanisme (Universal Periodic Review) er et vigtigt instrument for dialog om overholdelsen af menneskerettighederne, og Danmark skal fortsat bidrage til arbejdet, udnytte mulighederne for konstruktiv kritik af andre lande og ikke mindst seriøst adressere de emner og problemer, der rejses overfor Danmark selv.

Vi anerkender den store indsats Danmark har ydet for etableringen af FN's princip om ansvar for at beskytte (Responsibility to Protect), og den ledende rolle Danmark sammen med Ghana har i forhold til drive et netværk af nationale kontaktpersoner (the R2P focal point network). En styrkelse af dette arbejde vil være en naturlig udmøntning af strategiforslagets målsætning om, at Danmark vil fremme fred, sikkerhed og beskyttelse.

Vi vil dog advare mod en øget øremærkning (blød som hård) af bidragene til FN-organisationer, og den stadig skævere fordeling af bistanden i hhv. den bilaterale og den multilaterale del. Skillelinjen mellem bi- og multilateral bistand ligger ikke fuldstændig fast, men den officielle opgørelse over de senere år viser en stadig mindre multilateral andel. Engang var det meste af bistanden multilateral, så blev den officielle målsætning, at bistanden skulle fordeles 50/50, men de seneste tal viser et fald i fordelingen til det multilaterale område fra 41% i 2004 til 21% i 2015 – og fraregner man bistanden via EU og ser på resten af den multilaterale bistand, der primært kanaliseres via FN, så ser det endnu værre ud: fra 32% i 2004 til 11% i 2015 (se bilag).

Det er uholdbart, at man 'udsulter' den del af det multilaterale system, som skal sikre, at vi når verdensmålene og realiserer en bæredygtig udvikling. Det er helt i orden, at bistanden via EU tilgodeses, men det må ikke ske på bekostning af den globale indsats, som netop er vejen til at sikre universelle løsninger, hvor både rige og fattige lande samarbejder.

Multilaterale donorer er i kraft af en bredere aktørkreds mindre udsatte overfor pression fra enkelte virksomheder, politikere eller NGO'er – samtidig med at de kan have gavn af denne bredere aktørkreds' samlede erfaringsgrundlag. Multilateral bistand er mere ubunden, hvorved priserne kan holdes nede. Dertil kan opnås lavere transaktionsomkostninger, lavere priser på produkter og services i kraft af større samlede indkøb, samt reducerede udgifter i modtagerlandene ved ikke at skulle tilpasse sig forskellige krav og retningslinjer.

Multilateral bistand kan bedre udnytte komparative fordele i ekspertise, fremfor at enkelte bilaterale donorer hver især skal være eksperter på de samme områder. Hermed kan også opnås forbedret donorharmonisering, øge kvaliteten hos mere ineffektive bilaterale donorer, samt sikre bedre international arbejdsdeling på bistandsområdet. Der kan opnås større effekt ved grænseoverskridende bistandsproblemer og en større legitimitet, især på rettighedsområdet.

Selvfølger er multilateral bistand ikke uden problemer. Der kan være en tendens til øget bureaukrati, umiddelbart manglende gennemsigtighed, der er risiko for organisationsimperialisme og dertil organisatorisk inert. Derfor skal den multilaterale bistand supplere og balancere den bilaterale, men en fordeling på 21/79 ud af en stadig mindre bistandspulje er alt for langt fra sådan en balance.

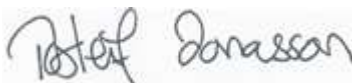
Vi håber udmøntningen af strategien vil rette op på det seneste års store besparelser på Danmarks internationale engagement. Med Finansloven for 2016 var vi vidner til en knap halvering af Danmarks bidrag til FN-organisationerne (for eksempel blev UNFPA, UNDP og UNICEF beskåret med hhv. 55%, 54% og 64% i forhold til 2015-finansloven). Og Danmark meldte sig helt ud af FN's organisation for industriel udvikling, UNIDO, som varetager afgørende indsatser og aftaler på miljø- og klimaområdet, bl.a. Montreal-protokollen til beskyttelse af ozon-laget.

Samtidig går Danmark helt til grænsen, når det handler om bogføringen af udgifterne til at hjælpe nødstedte flygtninge, der formår at komme til Danmark: Indenrigsministeriet får refunderet så store beløb fra danske bistandsmidler, at vi forventes at nå ned på ca. 0,5% af vores BNI i udviklingsbistand. Udgifterne skal overholde DAC-reglerne om alene at vedrøre præ-asylfasen, og Danmark burde samtidig tilslutte sig Sveriges beslutning om et loft over udgifterne, så de maksimum beløber sig til 20% af total bistand. Dette ville bidrage til en samordning af den nordiske indsats for realisering af FN's Verdensmål.

Med venlig hilsen,

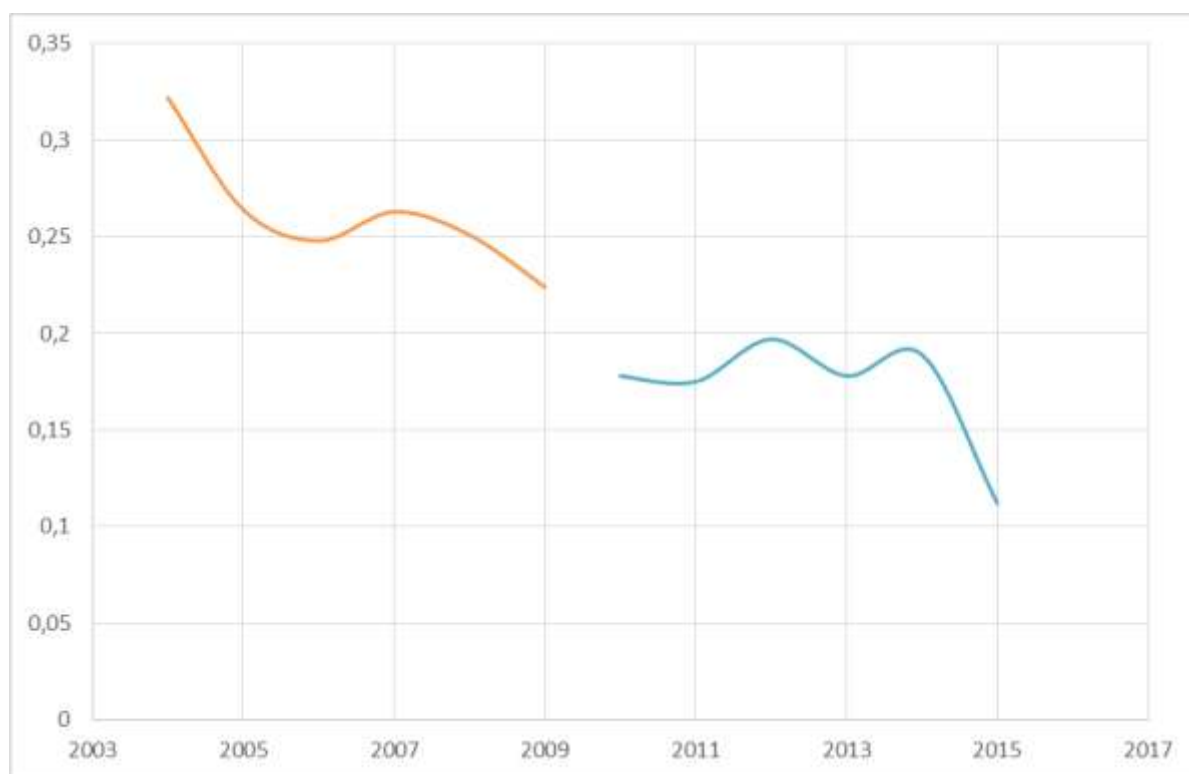
FN-forbundet

v. landsformand Jørgen Estrup og generalsekretær Torleif Jonasson



## Bilag

### Multilateral bistand minus EU 2004-15



Multilateral bistand ekskl. bistand via EU som procent af samlet dansk bistand 2004-15 indrapporteret til DAC/OECD.

Kilde: Svar til Folketingets Udenrigsudvalg 2014 (hvor det anmærkes at opgørelsesmetoden ændres fra 2010) og Danida Open Aid.